

ANALIZA REALIZĂRII ANGAJAMENTELOR ASUMATE ÎN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII ȘI RESPECTAREA PROCEDURILOR DE CONSULTARE PUBLICĂ CU SOCIETATEA CIVILĂ ÎN PROCESUL DECIZIONAL

(Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 90/2023; Planul de acțiuni al MS, aprobat prin Ordinul nr. 154/2023; Planul de Acțiuni al CNAM, aprobat prin Ordinul nr. 02A/2023; Planul de acțiuni al ANSP pentru realizarea obiectivelor și indicatorilor de performanță conform HG 355/2020, pentru anul 2023)

Ianuarie – Iunie 2023

mun. Chișinău, 2023

Acest raport apare în cadrul proiectului „Democrație participativă pentru drepturi și echitate în sănătate”, implementat de Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS) cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova/Departamentul Sănătate Publică. Centrul PAS aduce mulțumiri dnei Irina Papuc pentru realizarea raportului. Informațiile prezentate nu sunt împărtășite neapărat de Fundația Soros-Moldova.

ANALIZA REALIZĂRII ANGAJAMENTELOR ASUMATE ÎN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII ȘI RESPECTAREA PROCEDURILOR DE CONSULTARE PUBLICĂ CU SOCIETATEA CIVILĂ ÎN PROCESUL DECIZIONAL

(Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 90/2023; Planul de acțiuni al MS, aprobat prin Ordinul nr. 154/2023; Planul de Acțiuni al CNAM, aprobat prin Ordinul nr. 02A/2023; Planul de acțiuni al ANSP pentru realizarea obiectivelor și indicatorilor de performanță conform HG 355/2020, pentru anul 2023)

mun. Chișinău, 2023

Cuprins

Cuprins.....	3
Context.....	4
Scopul și obiectivele.....	5
Metodologia.....	5
Limitările metodologice	6
Contextul legal	7
Ministerul Sănătății (MS)	10
Analiza corespunderii cu prevederile cadrului legal privind transparența în procesul decizional.....	11
Analiza corespunderii cu Planul anual de activitate	15
Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM).....	19
Analiza corespunderii cu Planul anual de activitate	19
Analiza corespunderii cu prevederile cadrului legal privind transparența în procesul decizional.....	19
Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP).....	22
Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale (AMDM)	24
Concluzii.....	25
Recomandări	29
Anexa 1.....	30
Anexa 2.....	34
Anexa 3.....	39
Anexa 4.....	40
Bibliografie.....	43

Context

În decursul a 32 de ani de independență Republica Moldova a reușit să-și formeze instituții de stat, însă mai are de a face cu probleme și provocări care împiedică tranziția spre o democrație participativă. Cu toate că Republica Moldova dispune de o legislație cu privire la transparența în procesul decizional, aceasta, deseori, este mimată de puterea executivă care adoptă decizii ce nu răspund așteptărilor cetățenilor. În domeniul sănătății astfel de decizii sunt legate de încălcarea drepturilor la sănătate care generează inechitate în sănătate.

Toate Guvernele din istoria Republicii Moldova și-au setat obiective îndrăznețe în Sănătate, în special asigurarea accesului universal la servicii de sănătate. În realitate, neajunsurile și problemele sistemului de Sănătate s-au perpetuat de la un an la altul și s-au adâncit pe fondul instabilității politice din ultimul deceniu. În acest timp, cetățenii și societatea civilă au rămas în afara procesului decizional.

Cu regret, în Republica Moldova democrația participativă care reprezintă, în esență, participarea permanentă a cetățenilor la procesul de luare a deciziilor și nu doar o dată la patru ani, prin vot, este sub nivelul așteptărilor, în special atunci când autoritățile iau decizii în domeniul sănătății. Actuala funcționare a instrumentelor participative stabilite de legislația privind transparența decizională, consultările publice și dialogurile cu cetățenii, nu oferă mijloace suficiente de a influența procesul decizional, mai cu seamă în politici de sănătate. Instrumentele participative aplicate de autoritățile publice din domeniul sănătății nu maximizează potențialul participării societății civile, ceea ce nu contribuie la creșterea democrației participative în RM. Totodată, nu toate organizațiile societății civile din sănătate sunt active politic, nu sunt vocale și influente, îndeosebi atunci când autoritățile sanitare nu și îndeplinesc promisiunile. La rândul său, autoritățile publice nu oferă un mecanism de feedback efectiv pentru a informa chiar și pe cetățenii activi politic cu privire la rezultatele participării lor în procesul decizional, dezamăgindu-i astfel pe aceștia prin faptul că eforturile lor nu au nicio urmare. Aceste inadvertențe au generat obișnuința cetățenilor și societății civile din domeniul sănătății de a nu-și exprima, în cadrul instrumentelor de transparență decizională existente, părerea despre lor despre ce le convine sau ce nu le convine în legătură cu deciziile adoptate în materie de sănătate, inclusiv pe motivul că nu au curajul necesar să o facă, deși au nemulțumiri de care se lovesc zilnic. Această situație precară a democrației participative în sănătate este susținută de faptul că în Republica Moldova doar autoritățile ale administrației publice centrale și autoritățile administrative centrale iau decizii în sănătate, iar societatea civilă dislocată în afara mun. Chișinău, unde se atestă cea mai mare pondere a persoanelor vulnerabile, nu poate participa realmente în procesul decizional în sănătate. Conform legislației autoritățile locale nu dețin nici competență proprie și nici competență delegată în sănătate, astfel acestea nu dezvoltă politici și nici nu iau decizii în sănătate la care pot participa organizațiile neguvernamentale și cetățenii din comunitate. Din aceste considerente societatea civilă locală nu are experiență de participare în procesul decizional în sănătate la nivel local așa cum au ONG-urile din alte domenii. Astfel vocea cetățenilor din teritoriu practic nu este auzită de către decidenții de la nivel central din motiv că societatea civilă din afara mun. Chișinău nu este implicată plenar în procesul

decizional în sănătate. Toate acestea sunt și cauze de ce activitatea autorităților publice centrale din sănătate adesea este marcată de netransparență, inacțiune, corupție și abuz atunci când decid sau neglijează vocea cetățenilor. Monitorizarea de către societatea civilă a promisiunilor asumate de Guvern în Planul său de acțiuni și promovarea responsabilității acestuia față de cetățenii săi, inclusiv ca un proces de asigurare a drepturilor pacienților și echitate în sănătate, este o precondiție pentru consolidarea democrației participative. Totodată consolidarea capacităților societății civile din afara mun. Chișinău în procesul de consultare publică, în promovarea bunei guvernări și a calității democrației, inclusiv prin monitorizarea procesului de consultare publică a deciziilor în materie de sănătate, poate face auzită vocea cetățenilor din comunități în procesul decizional în sănătate de la nivelul central.

Scopul și obiectivele

Scopul raportului constă în analiza realizării angajamentelor Guvernului asumate în domeniul sănătății prin Hotărârea Guvernului nr.90/2023, planurile de acțiuni ale Ministerului Sănătății, autorităților administrative din subordinea acestuia, Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, precum și respectarea procedurilor de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional.

Obiectivele raportului:

- i) Asigurarea respectării de către MS, CNAM, AMDM, ANSP a angajamentelor asumate prin Hotărârea Guvernului nr.90/2023 și Planurile de acțiuni pentru anul 2023;
- ii) Implementarea de către MS, CNAM, AMDM, ANSP a cadrului normativ național care reglementează transparența decizională.

Metodologia

Raportul privind realizarea angajamentelor asumate în domeniul sănătății prin Hotărârea Guvernului nr.90/2023 și respectarea procedurilor de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional a fost elaborat în baza examinării paginilor-web oficiale ale MS, CNAM, AMDM, ANSP, www.particip.gov.md, Cancelariei de stat (ședința secretarilor generali), Guvernului (ședințe de Guvern), Registrului de stat al actelor juridice (legis.md), unde sunt publicate Planurile de acțiuni ale autorităților și instituțiilor publice menționate supra și proiectele de decizii examinate și aprobate (acte juridice ale autorităților publice în domeniul sănătății), prin utilizarea următoarelor metode:

Analiza respectării termenelor de realizare a acțiunilor asumate prin Hotărârea Guvernului nr.90/2023, actele normative ale MS, CNAM, AMDM, ANSP cu privire la

Planurile de acțiuni pentru anul 2023, respectiv - Ordinul MS nr.154/2023, Ordinul CNAM nr.02A/2023, Ordinul ANSP nr. 70/2023;

Identificarea acțiunilor care au fost și care nu au fost realizate în termenii asumați prin Hotărârea Guvernului nr.90/2023, actele normative ale MS, CNAM, AMDM, ANSP cu privire la Planurile de acțiuni pentru anul 2023;

Identificarea acțiunilor și actelor juridice ale autorităților publice în domeniul sănătății, care cad sub incidența Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, care au fost adoptate fără respectarea procedurilor de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional;

Identificarea acțiunilor pentru care au fost/nu au fost respectate termenii de: i) Informare a publicului cu privire la inițierea elaborării proiectelor de decizii se realizează cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de consultarea proiectului de decizie; ii) Prezentarea recomandărilor asupra proiectelor de decizii - cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice;

Analiza realizării de către MS, CNAM, AMDM, ANSP a prevederilor pct.2 din Hotărârea Guvernului nr.967/2016, cu referire la: i) procedura internă referitoare la transparența în procesul decizional; ii) desemnarea responsabililor de coordonare a procesului de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional; iii) instituirea liniei telefonice instituționale de informare a societății civile; iv) publicarea listei organizațiilor neguvernamentale pe domenii de activitate; v) publicarea rapoartelor instituționale privind asigurarea transparenței în procesul decizional, precum și vi) plasarea pe pagina-web oficială a autorităților și instituțiilor menționate supra a Sintezelor recomandărilor recepționate.

Limitările metodologice

Raportul prezintă doar informația publică despre proiectele de decizii și deciziile adoptate (proiectele actelor juridice și actele juridice ale autorităților publice în domeniul sănătății)/ acțiunile asumate prin Hotărârea Guvernului nr.90/2023 și planurile de acțiuni pentru anul 2023 ale MS, CNAM, AMED, ANSP publicate pe platforma Registrului de stat al actelor juridice al Republicii Moldova <https://www.legis.md/> platformele „legislație/acte normative„ ale paginilor web oficiale ale MS www.ms.gov.md; CNAM www.cnam.md; AMDM www.amdm.gov.md; ANSP www.ansp.md. În raport nu se conține informația despre actele juridice ale autorităților publice aprobate în domeniul sănătății, asumate prin Hotărârea Guvernului nr.90/2023 și Planurilor de acțiuni ale MS, CNAM, AMDM și ANSP/acțiunilor asumate prin Hotărârea Guvernului nr.90/2023, care nu au fost publicate pe paginile -web oficiale ale autorităților și instituțiile menționate supra și/sau în Registrul de stat al actelor juridice al Republicii Moldova.

Contextul legal

În Republica Moldova, principiile, modul și etapele de organizare a transparenței în procesul decizional sunt reglementate prin următoarele legi și hotărâri de Guvern, precum și alte acte normative necesare executării acestora:

Constituția Republicii Moldova

Hotărârea de Guvern cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional nr. 967 din 9.08.2016 cu modificările și completările ulterioare

Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008

Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22.12.2017

Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11.05.2000

Articolul 34 din Constituția Republicii Moldova prevede că (1) „Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit” și că (2) „Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sînt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal”.

Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008 stabilește „normele aplicabile pentru asigurarea transparenței în procesul decizional din cadrul autorităților administrației publice centrale și locale, altor autorități publice și reglementează raporturile lor cu cetățenii, cu asociațiile constituite în corespundere cu legea, cu alte părți interesate în vederea participării la procesul decizional”.

Entitățile care cad sub incidența legii și care elaborează proiecte de decizii sunt:

Parlamentul;

Președintele Republicii Moldova;

Guvernul;

autoritățile publice autonome;

autoritățile administrației publice centrale de specialitate;

autoritățile unităților teritoriale autonome cu statut juridic special;

autoritățile administrației publice locale.

Legea organică prevede la articolul 7, alineat 1, că „**autoritățile publice sînt obligate**, după caz, să întreprindă măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional” și stabilește, prin articolul 8, etapele asigurării transparenței și anume:

informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;

punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
informarea publicului referitor la deciziile adoptate.

Pentru fiecare etapă, subiecții legii trebuie să respecte anumite termene pentru asigurarea transparenței în procesul decizional. Articolul 9, aliniat 1, prevede că:

*„După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de **cel mult 15 zile lucrătoare**, anunțul respectiv pe pagina web oficială, îl va expedia imediat prin intermediul poștei electronice părților interesate, îl va afișa la sediul său într-un spațiu accesibil publicului și/sau îl va difuza în mass-media centrală sau locală, după caz.”*

În ceea ce privește etapa consultării părților interesate, articolul 11, aliniat 2² prevede că **„anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sînt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie”**.

Articolul 12 care reglementează procesul de recepționare și examinare a recomandărilor prevede la alin. (2) că **„termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului** referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice. La solicitarea părților interesate, autoritatea publică poate prelungi termenul de prezentare a recomandărilor”, iar articolul 13 obligă autoritatea care inițiază o decizie de consultare publică, atunci când se inițiază ședințe publice să anunțe părțile interesate **„cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data desfășurării ședinței”** prin diverse mijloace care includ plasarea anunțului pe pagina web a instituției responsabile, expedierea de emailuri și diseminarea mesajelor prin mijloace mass-media.

De asemenea, legea organică reglementează și situațiile în care are loc retragerea unui proiect de decizie din procesul de elaborare. Articolul 12¹ prevede că **„autoritatea publică care a inițiat procesul de elaborare va plasa anunțul despre retragere pe pagina web oficială, indicînd motivul”**, fără ca să fie prevăzut și un termen anume.

În același timp, Hotărârea de Guvern cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional nr. 967 din 9.08.2016, care stabilește Regulamentul cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă, prevede că entitățile care cad sub incidența prezentului Regulament „asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente prin **publicarea lor obligatorie** pe pagina web oficială a autorității publice, precum și pe pagina web www.particip.gov.md”.

Regulamentul cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă definește tipurile de informare în procesul decizional și anume informarea generală și

informarea direcționată, stabilind la punctul 10 că acestea „**sunt obligatorii** în cazul anunțării despre inițierea elaborării proiectului de decizie și organizarea tuturor consultărilor publice”. Punctele 11 și 12 specifică condițiile în care se aplică consultarea publică și cea direcționată, iar la punctul 13 este specificat faptul că „informarea publicului cu privire la inițierea elaborării proiectelor de decizii se realizează cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de consultarea proiectului de decizie de către subdiviziunea-autor din cadrul autorității publice”.

În continuare, articolul 19 prevede că „după inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv, conform pct. 5 din prezentul Regulament”, ceea ce înseamnă publicarea pe pagina web a instituției, precum și pe platforma www.particip.gov.md, iar punctul 20 prevede că „Anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie”.

Regulamentul în cauză reglementează și modul de elaborare a rapoartelor anuale privind transparența în procesul decizional. Acestea trebuie să conțină:

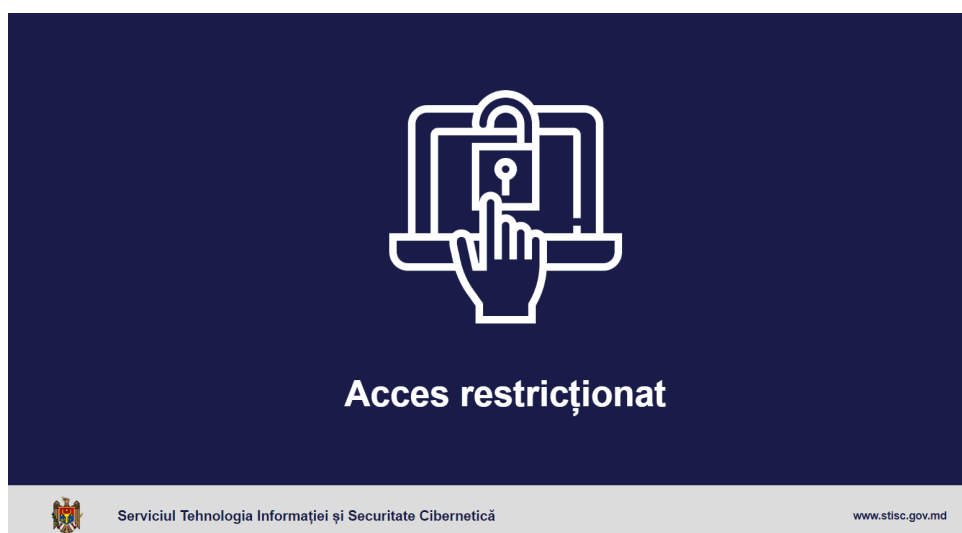
numărul deciziilor adoptate de autoritatea publică respectivă pe parcursul anului de referință;
numărul total al recomandărilor recepționate în cadrul procesului decizional;
numărul întrunirilor consultative, al dezbaterilor publice și al ședințelor publice organizate;
numărul cazurilor în care acțiunile sau deciziile autorității publice au fost contestate pentru nerespectarea prezentului Regulament și sancțiunile aplicate pentru încălcarea acestuia.

Totodată, Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008 prevede, la articolul 16, aliniat (2), că „raportul anual privind transparența în procesul decizional va fi făcut public în condițiile legii nu mai târziu de sfârșitul trimestrului I al anului imediat următor anului de referință”, fiind prevăzute și sancțiuni contravenționale pentru nerespectarea prevederilor prezentei legi (articolul 16¹).

Ministerul Sănătății (MS)

Așa cum prevăd normele legislative în vigoare, Ministerul Sănătății a creat pe pagina oficială categoria „Transparență decizională”, iar la subcategorii pot fi găsite informații referitoare la: linia telefonică instituțională de informare a societății civile (+37322 721010), coordonatorul procesului de consultare publică și a datelor de contact, raportul anual privind transparența în procesul decizional¹.

Așa cum prevede cadrul legal, pe site-ul autorității trebuie să fie disponibilă o listă actualizată a organizațiilor neguvernamentale pe domenii de activitate, implicate în procesul decizional. Lista menționată nu poate fi accesată pe pagina oficială a Ministerului Sănătății, deși în Raportul privind transparența în procesul decizional pentru anul 2022 se menționează că aceasta este publică. Linkul indicat duce către o pagină inexistentă (foto.1)

(foto 1)

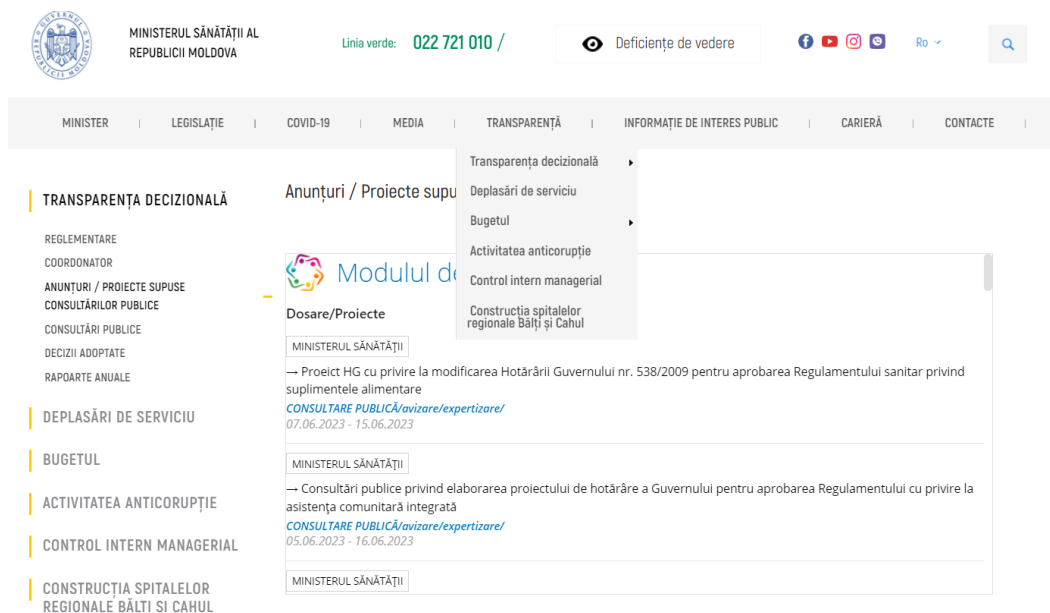
Totodată, lipsesc informații referitoare la rezultatele consultărilor publice/sinteze ale recomandărilor, deși indicarea acestora este prevăzută expres în legislație.

Conform prevederilor ultimului raport privind transparența în procesul decizional, pentru anul 2022 de activitate², Ministerul Sănătății **nu a publicat** rezultatele consultărilor publice organizate prin intermediul grupurilor de lucru permanente. Pe parcursul anului trecut Ministerul Sănătății a organizat o singură dezbatere publică, dar rezultatele acesteia, sub formă de procese-verbale sau sinteze ale recomandărilor, nu sunt făcute publice.

¹ <https://ms.gov.md/transparența-decizională/consultări-publice/rapoarte/> (accesat la 11.06.2023)

² <https://ms.gov.md/wp-content/uploads/2023/03/RAPORT-TRANSPARENTA-DECIZIONAL%C4%82-2022.pdf> (accesat la 11.06.2023)

Totodată, Ministerul Sănătății nu are o categorie proprie dedicată proiectelor supuse consultărilor publice, fiind preluată cea de pe particip.gov.md (foto 2).

(Foto 2)

Analiza conținutului platformei Particip.gov.md, la categoria „Ocrotirea sănătății”, ne-a permis să identificăm **34 de proiecte de decizii supuse consultărilor publice și anunțuri privind elaborarea proiectelor de legi (inclusiv publicate repetat)** de către Ministerul Sănătății, în intervalul 1 ianuarie 2023 – 13 iunie 2023. Dintre acestea 20 reprezentau anunțuri de consultare publică, restul- anunțuri privind intenția de elaborare a unui proiect și studii de cercetare al impactului.

Astfel, **nu sunt respectate decât parțial prevederile pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 967/2016** cu referire la: i) procedura internă referitoare la transparența în procesul decizional; ii) desemnarea responsabililor de coordonare a procesului de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional; iii) instituirea liniei telefonice instituționale de informare a societății civile; iv) publicarea listei organizațiilor neguvernamentale pe domenii de activitate; v) publicarea rapoartelor instituționale privind asigurarea transparenței în procesul decizional, precum și vi) plasarea pe pagina-web oficială a autorităților și instituțiilor menționate supra a Sintezei recomandărilor recepționate.

[Analiza corespunderii cu prevederile cadrului legal privind transparența în procesul decizional](#)

În baza analizei proiectelor publicate de Ministerul Sănătății pe platforma Particip.gov.md și a anunțurilor privind elaborarea proiectelor de decizie pentru perioada indicată menținem constatările emise în cele două rapoarte inițiale. În continuare, Ministerul Sănătății **respectă doar parțial prevederile Legii nr. 239 privind transparența în procesul decizional din 13.11.2008**. În esență, legea indică, la capitolul II, articolul 8, etapele asigurării transparenței, care sunt următoarele: a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei; b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia; c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate; d) examinarea recomandărilor cetățenilor asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii; e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate.

Ministerul Sănătății aplică alternativ etapele prevăzute la articolul 8 în prezenta lege - fie anunțul de elaborare a deciziei, fie consultarea publică și nu ambele pentru fiecare proiect, așa cum indică legea. Aplicarea prevederilor articolului 8 are loc formal, fără respectarea pașilor și termenilor prevăzuți. Articolul 12, aliniat (2) prevede că „Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice”. **Acest termen este încălcat în majoritatea cazurilor, autoritatea oferind 10 zile calendaristice, din care lucrătoare, disponibile pentru consultări și emiterea recomandărilor, rămân 8 sau chiar 6 zile lucrătoare.** În ultimii ani se menține aceeași tendință, de publicare a proiectelor de consultări publice la sfârșitul săptămânii.

Exemplul 1

The screenshot displays a public consultation page on the Particip.gov.md platform. At the top, there is a blue button labeled 'Vezi toate dosarele' and a notification subscription button 'ABONEAZĂ-TE PENTRU A PRIMI NOTIFICĂRI'. The main heading reads 'Ministerul Sănătății prezintă spre consultare publică proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei naționale de sănătate "Sănătatea 2030"'. Below the heading, it shows the number of views (868) and social media sharing options. The document type is 'CONSULTARE PUBLICĂ/AVIZARE/EXPERTIZARE/' and the domain is 'Ocrotirea sănătății'. A list of responsible persons is provided, including 'Țirdea Marcela' (Șef secție - SAMEP) with contact information. A table of files is shown at the bottom, listing documents like 'Proiect de act normativ a hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei naționale de sănătate "Sănătatea 2030"' and 'Notă informativă a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei naționale de sănătate "Sănătatea 2030"'. The page also features a calendar icon indicating the consultation period from 17.02.2023 to 27.02.2023.

Foto 3

În data de 17.02.2023, Ministerul Sănătății a publicat pentru consultări publice proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei naționale de sănătate "Sănătatea 2030"³ (foto 3). Anunțul de consultare publică este însoțit de o Notă Informativă și de Proiectul de Hotărâre, în volum de 54 de pagini. **Pentru consultări publice sunt oferite 10 zile calendaristice, până pe 27 februarie, 17 februarie fiind o zi de vineri.** În acest caz, părțile interesate au la dispoziție 7 zile lucrătoare pentru formularea și expedierea recomandărilor. Un detaliu important de menționat este că MS a argumentat în Nota Informativă a proiectului că strategia a mai fost supusă dezbaterilor publice și pe parcursul anilor trecuți, dar **perioadele acordate pentru consultare publică nu pot fi cumulate**, întrucât textul strategiei și indicatorii stabiliți au fost modificați. **Menționăm în context că Strategia Națională de Sănătate este un document complex**, care indică soluțiile de dezvoltare a sistemului Sănătății pentru următorii 7 sau 10 ani, în funcție durată aleasă de autorități, de aceea **procesul de democrație participativă nu poate fi limitat la un singur instrument de consultare publică**. Cadrul legal oferă mai multe soluții, printre care menționăm **organizarea dezbaterilor publice, audieri publice, sondaje de opinie, crearea grupurilor de lucru permanente sau ad-hoc cu participarea reprezentanților societății civile** (Legea 239/2008, art.11, al.1). Mai mult, legea prevede că la solicitarea părților interesate poate fi extins termenul de consultări publice (art.12.al.2).

Exemplul 2

Vezi toate dosarele

ABONEAZĂ-TE PENTRU A PRIMI NOTIFICĂRI

Etapa

CONSULTARE PUBLICĂ/AVIZARE/EXPERTIZARE/

→ Proiect de act normativ a HG pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aprobare și înregistrare a prețului de producător la medicamente
07.02.2023 - 17.02.2023

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII → 531

Distribuie

Tip document [2.hotăririle și ordonanțele Guvernului](#)

Domeniu [Ocrotirea sănătății](#)

CONSULTARE PUBLICĂ/AVIZARE/EXPERTIZARE/

Proiect de act normativ a HG pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aprobare și înregistrare a prețului de producător la medicamente
07.02.2023 - 17.02.2023

Persoane responsabile

1. **Florea Dorina** (Șef inerinmar - Direcția politici în domeniul medicamentelor și dispozitivelor medicale) **Tel . 022 268 842 / Email : dorina.florea@ms.gov.md**

Fișiere

Denumire	Tip document	#
Proiect de act normativ a HG pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aprobare și înregistrare a prețului de producător la medicamente	proiect de act normativ	1.1
Notă informativă a proiectului HG pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aprobare și înregistrare a prețului de producător la medicamente	nota informativa	1.1

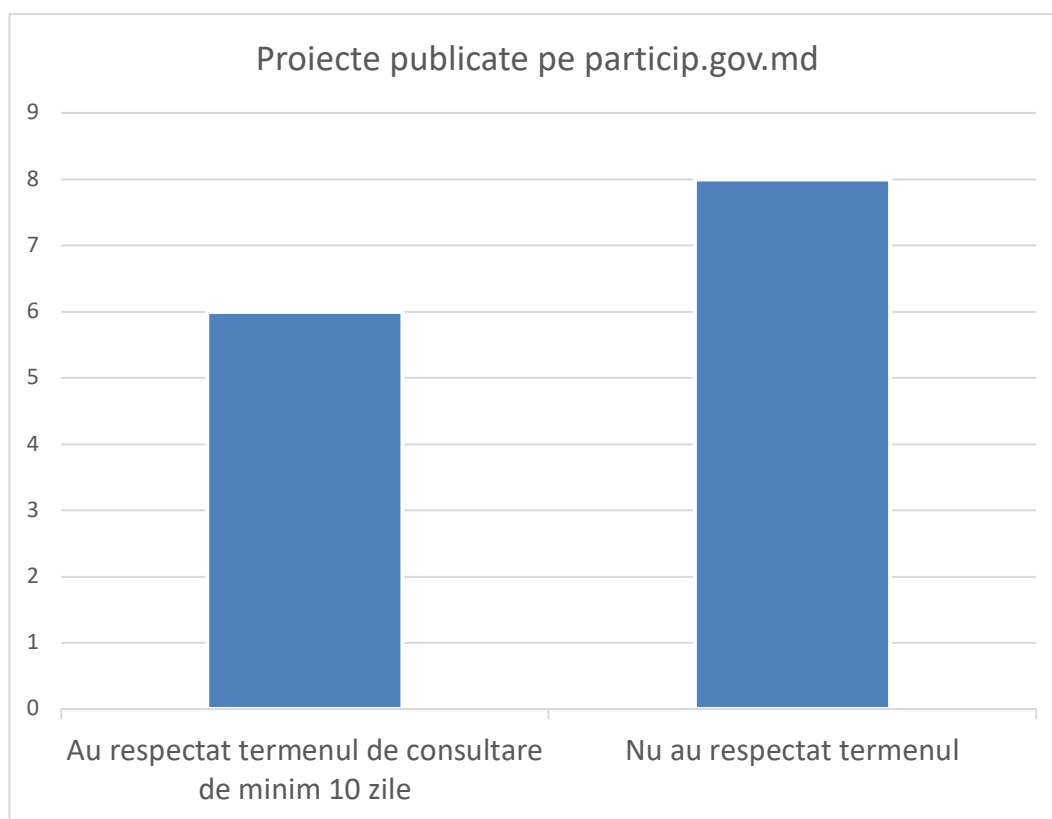
Foto 4

În data de 07.02.2023 Ministerul Sănătății publică pentru consultare publică HG pentru

3 <https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-sanatatii-prezinta-spre-consultare-publica-proiectul-hotararii-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-strategiei-nationale-de-sanatate-sanatatea-2030/10106> (accesat la 12.06.2023)

aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aprobare și înregistrare a prețului de producător la medicamente⁴. Pentru consultare se acordă 9 zile lucrătoare (*Foto 4*). Anunțul este însoțit de proiectul HG, Nota Informativă, persoana responsabilă de recepționarea recomandărilor și metodele disponibile de expediere a acestora. Contrar prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și a Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, proiectul nu este însoțit de așa numita analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative. Legislația prevede clar condițiile când o atare analiză trebuie elaborată și prezentată în procesul de consultare publică. În cazul de față avem un proiect de act normativ „care conține reglementări cu impact asupra bugetului public național sau a unor componente din cadrul acestuia” (art.2 din HG. 23/2019⁵). Pe data de 23.02.2023 proiectul este supus din nou dezbaterilor publice, cu un nou termen și însoțit de Analiza Impactului de Reglementare a activității de întreprinzător. Conform prevederilor HG nr.967/2016, primul anunț privind consultarea publică urma să fie retras, cu menționarea motivului.

Din totalul de proiecte supuse consultărilor publice pe pagina particip.gov.md – din 14 la număr, doar pentru 6 proiecte a fost respectat termenul de consultare de minim 10 zile lucrătoare.

4 <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiect-de-act-normativ-a-hg-pentru-aprobarea-regulamentului-cu-privire-la-modul-de-aprobare-si-inregistrare-a-pretului-de-producator-la-medicamente/10077> (accesat la 12.06.2023)

5 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=119960&lang=ro (accesat la 12.06.2023)

Planul de acțiuni al Ministerului Sănătății

Planul de acțiuni al Guvernului, aprobat prin HG nr. 90/2023 conține, la capitolul XV, dedicat domeniului Sănătății 48 de activități, dintre care 21 au termenul de realizare trimestrul II (**anexa 1**). Planul de acțiuni al Ministerului Sănătății, aprobat prin Ordinul nr. 154 din 2 martie 2023 corespunde obiectivelor setate în HG nr. 90/2023. Planul de acțiuni al MS conține 63 de acțiuni, cu o treime mai puțin față de Planul de acțiuni pentru 2022. Dintre acestea, 25 de acțiuni (anexa 2) au stabilit termenul de realizare până la sfârșitul trimestrului II. Numărul redus de acțiuni asumate comparativ cu anul 2022 poate fi cauzat de blocajul de guvernare generat de demisia Guvernului Gavrilița și investirea unui nou guvern, în data de 16.02.2023 și aprobarea Planului de acțiuni al Guvernului pe 28.02.2023⁶. O altă posibilă cauză ține de o planificare mai realistă a activităților, pornind de la conștientizarea capacităților instituționale și a realităților din sistem.

Cu obiectivul declarat de „edificare a unui sistem de sănătate modern și eficient”, pentru prima dată, Ministerul Sănătății a organizat o dezbatere publică pentru stabilirea priorităților pentru anul în curs. Consultarea publică a avut loc în data de 17.01.2023 la Ministerul Sănătății⁷, dar fără să fi existat un comunicat sau un anunț în prealabil care să înștiințeze societatea civilă despre existența evenimentului. Nici pe pagina electronică oficială a MS, ci pe paginile instituției de pe rețelele sociale nu se regăsește vreun comunicat sau anunț care să facă referire la desfășurarea evenimentului de pe 17.01.2023.

Tot în acest context, merită de menționat că **pentru anul 2023 activitățile au fost stabilite pentru prima dată pe trimestre și nu pe luni**. Această formă de stabilire a intervalelor pe trimestre poate genera dificultăți în procesul de estimare exactă a realizării țintelor stabilite, pe de o parte, și generează un risc de relaxare a autorităților în raport cu acțiunile de responsabilitate socială asumate, pe de altă parte.

Din totalul de 63 de acțiuni: **45 urmau să se soldeze prin Hotărâri de Guvern aprobate, 5 prin proiecte de legi aprobate de Guvern și transmise Parlamentului și restul - alte acte normative aprobate/strategii realizate și aprobate.**

Analiza corespunderii cu Planul anual de activitate al MS și al Guvernului

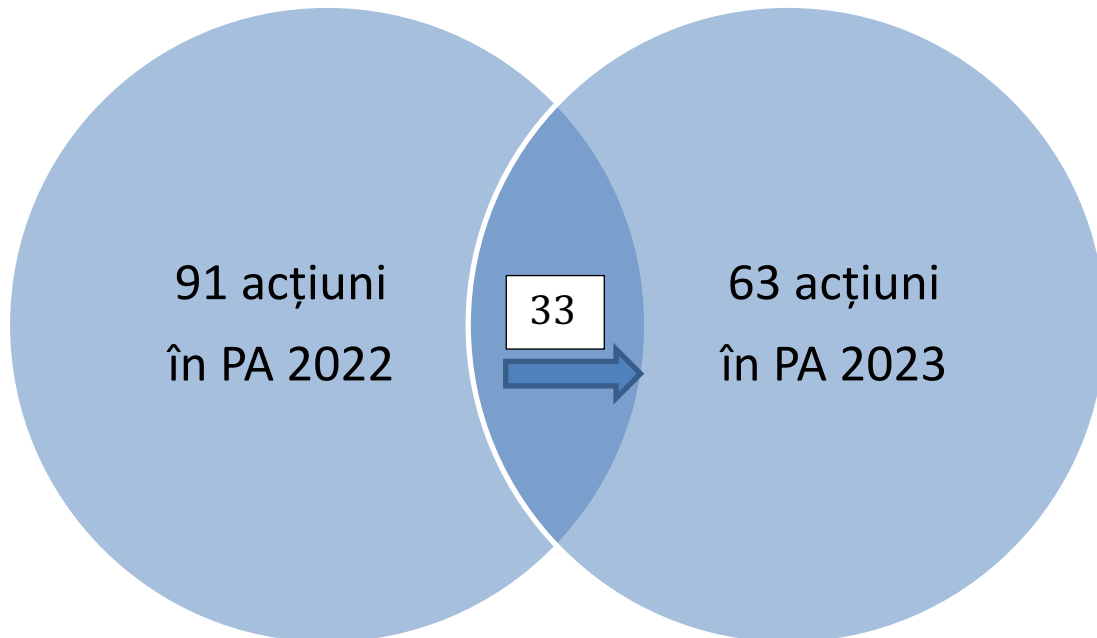
Analizând obiectivele și acțiunile care se regăsesc atât în Planul de acțiuni al Ministerului Sănătății, aprobat prin Ordinul nr. 154 din 2 martie 2023, precum și în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 90 din 28.02.2023, constatăm că proiectele supuse consultărilor publice sunt în corespundere cu agenda stabilită.

Având în vedere gradul redus de îndeplinire a obiectivelor MS pentru anii 2021-2022 - de aproximativ 28% - am constatat, în urma analizei Planurilor de acțiuni ale autorității

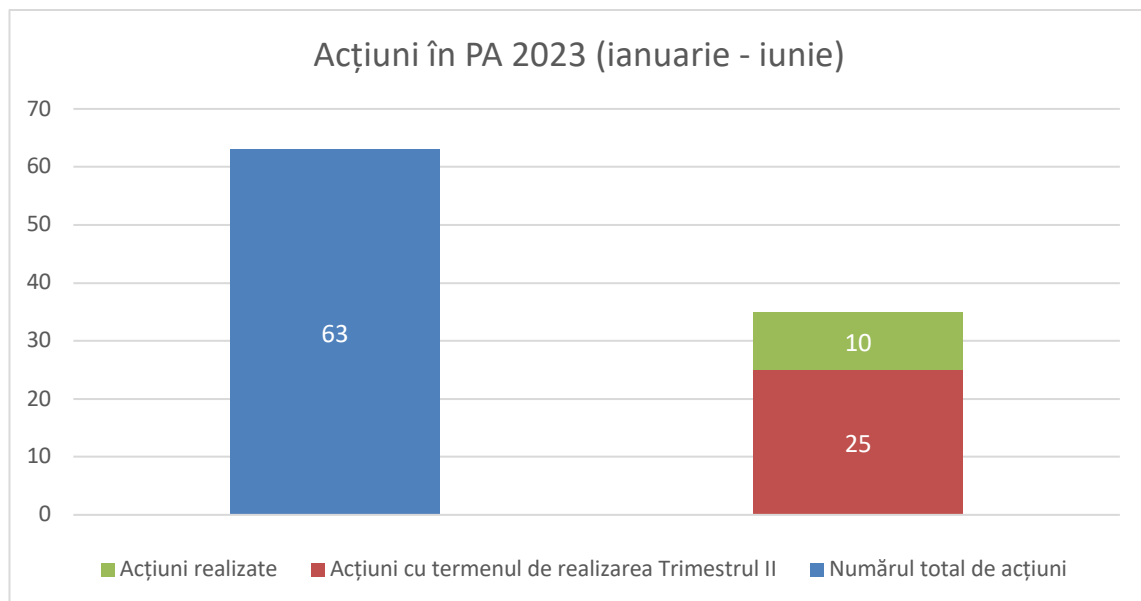
⁶ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136209&lang=ro (accesat la 14.06.2023)

⁷ <https://ms.gov.md/comunicare/prioritatile-ministerului-sanatatii-discutate-in-cadrul-evenimentului-de-consultare-publica/> (accesat la 13.06.2023)

pentru anul 2022, precum și pentru 2023, că mai mult de jumătate din acțiunile neîndeplinite atunci au fost transferate pentru anul curent de activitate. Astfel, 33 de acțiuni din totalul de 63 reprezintă activități neîndeplinite în 2022 și transferate pentru anul curent de activitate.

Din numărul total de acțiuni, 25 au stabilit termenul de realizare până la sfârșitul trimestrului II. Dintre acestea, 40 % au fost realizate, restul rămân nerealizate sau în proces de realizare.

Dintre acțiunile realizate menționăm:

- ▶ *Elaborarea și aprobarea Planului Național de Imunizări pentru anii 2023-2027*⁸.
- ▶ *Aprobarea Programului Național de prevenire și control al bolilor non-transmisibile pentru anii 2023-2027*⁹
- ▶ *Modificarea HG nr.428/2012 cu privire la PPP pentru prestarea serviciilor de radioterapie, care prevedea transmiterea serviciului pentru o perioadă de până la 45 de ani*¹⁰
- ▶ *Elaborarea și aprobarea Planului intersectorial privind implementarea Regulamentului Sanitar Internațional (RSI 2005)*¹¹

Dintre activitățile asumate pentru primele două trimestre și nerealizate menționăm:

- ▶ *Revizuirea cadrului normativ de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, inclusiv a componentei de evaluare și acreditare în sănătate. Termen de realizare: trimestrul II 2023.*
- ▶ *Aprobarea cadrului normativ privind instituirea Consiliului Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate. Termen de realizare: trimestrul II 2023.*
- ▶ *Aprobarea Programului Național de dezvoltare a asistenței medicale de urgență pentru anii 2023-2027.*
- ▶ *Aprobarea modificărilor la Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, Legea nr.1593 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și Codul Contravențional, în vederea modificării cadrului normativ aferent AOAM, inclusiv revizuirea categoriilor de persoane neangajate asigurate din contul statului cu acordarea dreptului de acces la servicii medicale a categoriilor vulnerabile. Termen de realizare: trimestrul II.*

În contextul angajamentelor asumate de Ministerul Sănătății în anul 2023, observăm că **nu există continuitate pentru mai multe reforme anunțate în 2022**, dar care au rămas nerealizate și care nu se mai regăsesc în noul plan de acțiuni. Din motive neclare, Ministerul Sănătății a renunțat la unele **reforme structurale, de bază, care aveau rolul să reconfigureze sistemul medical per ansamblu**, și nu doar unele componente ale acestuia. În context, menționăm activitățile ce vizau regionalizarea serviciilor medicale: „*Elaborarea și aprobarea proiectului de Hotărâre a Parlamentului privind sistemul de sănătate/regionalizarea serviciilor medicale*” (activitatea 13.1., Ordinul MS nr. 1213/2021) și „*Elaborarea și aprobarea modificărilor la Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995, referitoare la noua structură a serviciilor de prevăd crearea spitalelor regionale* (activitatea 13.2., Ordinul MS nr. 1213/2021). Renunțarea, chiar și temporară la un concept de regionalizare a serviciilor spitalicești este ambiguă în special în contextul subordonării spitalelor raionale Ministerului Sănătății, prin Legea nr.368/2022. Chiar dacă prin Planul de acțiuni pentru 2023 Ministerul Sănătății intenționează să fortifice unele servicii medicale, cum ar fi crearea centrelor de AVC sau crearea unui centru de onco-ginecologie, **acestea nu fac parte dintr-un concept amplu**

8 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136969&lang=ro (accesat la 20.06.2023)

9 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136642&lang=ro (accesat la 20.06.2023)

10 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136696&lang=ro (accesat la 20.06.2023)

11 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136932&lang=ro (accesat la 20.06.2023)

de regionalizare care să vizeze întregul sistem spitalicesc cu toate componentele sale.

Totodată, îngrijorător este că MS a renunțat la activitatea care viza aprobarea criteriilor de contractare a prestatorilor de servicii medicale în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală prin HG. Acestea sunt aprobate în continuare prin ordin comun între MS și CNAM. Doar pe parcursul primelor 6 luni, ordinul care reglementează criteriile de contractare a fost modificat de trei ori, ceea ce nu asigură predictibilitate pentru prestatorii de servicii medicale.

În continuare, Ministerul Sănătății a renunțat la:

► *elaborarea Programului național de E-Sănătate și Telemedicină (activitatea 8.2), termen de realizare: decembrie 2022.*

► *elaborarea și aprobarea proiectului de lege cu privire la activitatea farmaceutică, termen de realizare: decembrie 2022.*

► *elaborarea criteriilor stricte și clare de etapizare și transfer al pacientului în sistem de la un nivel la altul, termen de realizare: decembrie 2022.*

► *Elaborarea criteriilor de contractare a prestatorilor de servicii medicale în cardul FAOAM prin HG, termen de realizare: mai 2022.*

► *elaborarea Regulamentului privind activitatea serviciilor de îngrijire paliativă, a Nomenclatorului serviciilor de îngrijire paliativă și a standardelor minime de calitate în serviciile paliative, termen de realizare: ianuarie 2022.*

Așa cum a fost menționat și în rapoartele anterioare, am **constatat, în cazul unor activități raportate ca și realizate, o discrepanță notabilă dintre obiectivul setat și modificările de facto aprobate.** În rapoartele sale privind realizarea acțiunilor stabilite în planurile de acțiuni, MS aplică un model de raportare sumar și neclar, care necesită analiză suplimentară pentru a verifica dacă acțiunile descrise au fost de deplin realizate. Un exemplu se referă la activitatea 3.3 „*Elaborarea și aprobarea modificărilor la Codul Muncii al RM, Legea ocrotirii sănătății nr.411/1995, Legea privind exercitarea profesiei de medic și Legea nr.1456/1993 cu privire la activitatea farmaceutică, în scopul îmbunătățirii mecanismelor de recrutare, menținere și dezvoltare a resurselor umane în sănătate*” (Planul de acțiuni aprobat prin Ordinul nr.1213/2021). Aceasta se regăsește și în noul Plan de acțiuni, activitatea nr.23 cu o nouă formulare: „*Elaborarea și aprobarea modificărilor la HG.1345/2007 cu privire la acordarea facilităților tinerilor specialiști cu studii medicale și farmaceutice, în scopul extinderii spectrului de beneficii sociale pentru angajarea tinerilor specialiști în mediul rural*”. În raportul MS privind implementarea Planului de acțiuni al MS pentru anul 2022¹² activitatea este trecută la realizată, fiind menționate Legea nr.348 din 15.12.2022¹³ pentru modificarea articolului 11 din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995 și HG nr. 845 din 7.12.2022 cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea articolului 11 din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995¹⁴. Ambele însă se referă la acordarea indemnizației unice pentru tinerii specialiști în tranșă unică, fără a fi operate modificări care să vizeze alte facilități. În plus, **acordarea indemnizației unice pentru tinerii specialiști a fost prevăzută încă în 2016, prin Strategia de dezvoltare a**

12. <https://msmps.gov.md/wp-content/uploads/2022/01/PA-al-MS-2022-pdf.pdf> (accesat la 18.06.2023)

13. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134712&lang=ro (accesat la 18.06.2023)

14. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134425&lang=ro (accesat la 18.06.2023)

resurselor umane din sistemul Sănătății pentru anii 2016-2025, aprobată prin HG nr. 452/2016¹⁵. Astfel, MS nu a făcut nimic altceva să aplice prevederile Strategiei menționate, cu o întârziere de 7 ani. **Din punctul nostru de vedere, activitatea menționată nu poate fi considerată ca realizată.**

În concluzie, menționăm că Ministerul Sănătății **demonstrează în continuare o eficiență scăzută în laborarea și implementarea politicilor publice**. Deși se observă o îmbunătățire a tempoului implementării acțiunilor asumate, în continuare rata de îndeplinire a acestora rămâne sub 50%. Așa cum am menționat și în rapoartele anterioare, cele mai complexe reforme pentru sistemul de Sănătate care vizau îmbunătățirea accesului la servicii medicale și farmaceutice, modernizarea instituțiilor medicale, regionalizarea serviciilor spitalicești, reforme care ar fi trebuit să exercite un impact major asupra unui număr reprezentativ de pacienți fie au fost transferate din nou pentru trimestrul IV al anului 2023, fie au fost înlăturate din planurile de acțiuni și nu se mai încadrează în activitățile prioritare.

15 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=92216&lang=ro (accesat la 18.06.2023)

Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM)

Conform prevederilor Legii 239/2008 și a Hotărârii Guvernului 967/2016, site-ul oficial al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină conține informațiile necesare cu privire la procesul transparenței în procesul decizional. În meniul de bază se conține categoria „Transparența în procesul decizional” cu următoarele subcategorii:

Reglementare;

Coordonatorul procesului de consultare publică ; Programele de elaborare a proiectelor de acte normative;Lista părților interesate despre procesul decizional; Anunțuri privind inițierea elaborării actelor normative;

Anunțuri privind retragerea unui proiect de act normativ din procesul de elaborare; Proiecte de decizii și materialele aferente acestora;

Rezultatele consultării publice;

Rapoarte anuale ale CNAM privind transparența procesului decizional;

Alte informații relevante.

Nu toate categoriile conțin informații, dar cea mai mare parte sunt actualizate cu informațiile necesare, fiind disponibile date cu privire la coordonatorul procesului de consultare publică și datele de contact, lista părților interesate în procesul decizional, rapoartele anuale privind transparența în procesul decizional și doar parțial informații cu privire la rezultatele consultărilor publice.

Compania Națională de Asigurări în Medicină și-a stabilit prioritățile de activitate prin Planul de Acțiuni, aprobat prin ordinul nr. 02-A din 3.01.2023.

Analiza corespunderii cu Planul anual de activitate

Planul de acțiuni al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină conține **15 priorități de dezvoltare strategică și 4 obiective majore care ar urma să se concretizeze în 61 de acțiuni, cu indicatori de rezultat**, riscurile de nerealizare asociate obiectivelor și sursele de finanțare. Comparativ cu Planul de acțiuni stabilit pentru anul 2022, care conținea peste 200 de subacțiuni stabilite, actualul Plan de acțiuni este mai bine structurat și mai ușor de analizat. Și CNAM a prioritizat mai bine activitățile pentru acest an, luând în calcul posibilitățile instituționale și realitățile din sistem. O potențială explicație poate fi și faptul că **instituțiile menționate sunt pentru prima dată subiecții unei analize externe de monitorizare a activităților**, ceea ce a determinat necesitatea de a stabili un echilibru dintre promisiunile asumate și capacitățile reale de îndeplinire a acestora.

Pentru perioada vizată în raport, am identificat 3 acțiuni, dintre care una singură se supune legislației privind transparența în procesul decizional. Aceasta vizează modificarea regulamentului de înregistrare la medicul de familie, prin modificarea

Ordinului comun al ministrului Sănătății și directorului general al CNAM nr. 1087/721-A din 30.12.2016 (*activitatea 1.4*) și a rămas nerealizată. Acțiunile pot fi consultate în **Anexa 3**.

Cu privire la prioritățile de dezvoltare strategică, constatăm că o parte dintre acestea **nu conțin valori de referință și de rezultat, ceea ce face dificilă sau imposibilă aprecierea gradului de realizare**. Un exemplu în sens în constituie următoarele priorități stabilite de CNAM: „*monitorizarea prescrierii și eliberării regulamentare de medicamente și dispozitive medicale*”, „*revizuirea/extinderea listei medicamentelor compensate*”, „*negocierea prețurilor pentru medicamente și dispozitive medicale incluse în lista medicamentelor și dispozitivelor medicale compensate*”. Indicatorii de rezultat lipsesc inclusiv la activitățile stabilite pe parcursul acestui an. În același context, este important de menționat că **majoritatea activităților pentru anul 2023 au ca termen de realizare sfârșitul anului de raportare**, fără să se țină cont de un echilibru care să asigure eficiență și să evite supraaglomerarea agendei pe final de an, ceea ce **crește riscul de nerealizare a acestora**.

Și CNAM a preluat o parte din activitățile nerealizate pentru anul curent de activitate. Printre acestea menționăm „*organizarea studiului sociologic privind evaluarea satisfacției beneficiarilor de sistemul AOAM, nivelul de așteptări și impact ca rezultat al acțiunilor îndreptate spre creșterea satisfacției beneficiarilor sistemului AOAM (de acces, calitate a serviciilor medicale, serviciilor prestate de CNAM și plățile debuzunar)*”¹⁶. Activitatea urma să fie realizată în septembrie 2022 și a fost transferată pentru decembrie 2023. Procurarea strategică de servicii medicale, în funcție de necesitățile populației, este o altă activitate care urma să fie realizată în martie 2022, însă care a rămas nerealizată. **CNAM nu a publicat analize sau studii care să confirme identificarea nevoilor populației asigurate și nici o reconfigurare a procurării de servicii medicale la nivel național**. Pentru că reconfigurarea procurării de servicii medicale, în funcție de necesitățile strategice ale populației, nu poate avea loc fără o reformă a asistenței medicale spitalicești (AMS) și a asistenței medicale primare (AMP), considerăm necesar ca CNAM, deopotrivă cu MS, să **implice societatea civilă în toate procesele care implică reorganizarea acestor servicii**. Activitatea menționată nu se mai regăsește în noul Plan de acțiuni. CNAM a renunțat și la stabilirea unui „*mecanism de recuperare a cheltuielilor pentru acordarea asistenței medicale persoanei asigurate ca urmare a prejudiciului cauzat sănătății acesteia*”. Din punct de vedere legislativ, activitatea menționată poate fi realizată în cadrul unui proiect de lege care să reglementeze asigurarea profesională a lucrătorului medical/reglementarea malpraxisului, aceasta însă nu se regăsește nici în Planul de acțiuni al MS, nici în Planul de acțiuni al Guvernului.

Analiza corespunderii cu prevederile cadrului legal privind transparența în procesul decizional

În primele două trimestre, **CNAM a supus consultărilor publice 2 proiecte pentru consultări publice și două anunțuri de elaborare a proiectelor**¹⁷. Acestea vizează atât relațiile contractuale dintre asigurător și prestator de servicii, precum și mecanismele de protecție financiară a asiguraților. Comparativ cu anul precedent, CNAM este mai deschisă spre consultarea societății civile în procesul de elaborare al politicilor publice, **însă în continuare instituția respectă doar parțial prevederile în vigoare privind transparența în procesul decizional**. CNAM este instituția care gestionează toate resursele AOAM, care în acest an constituie peste 14 miliarde de lei¹⁸, în consecință întregul sistem de Sănătate depinde de corectitudinea gestionării fondurilor din asigurări. CNAM trebuie să lucreze în două direcții concomitent pentru a asigura transparență – atât în raport cu prestatorii de servicii medicale, cât și cu beneficiarii, persoanele asigurate. Rapoartele privind transparența în procesul decizional din anii precedenți arată că **CNAM nu reușește să comunice cu părțile interesate, aplicarea prevederilor legislației fiind superficială și mai degrabă sporadică**.

Raportul privind transparența în procesul decizional în cadrul CNAM pentru anul 2022¹⁹ arată că doar **2 proiecte de HG au fost supuse consultărilor publice**. Totodată, au fost organizate 2 întruniri consultative, unde au participat 16 persoane. Tot pe parcursul anului trecut, **CNAM a emis 286 de ordine interne, dintre care 34 de ordine, emise de comun cu MS, au fost trecute la categoria „decizii adoptate în regim de urgență”**. În acest context, atenționăm suplimentar despre prevederile Legii nr. 239/2008, art.3, al.4, conform căruia prevederile legii se aplică *„proiectelor de acte normative, administrative care pot avea impact social, economic, de mediu (asupra modului de viață și drepturilor omului, asupra culturii, sănătății și protecției sociale, asupra colectivităților locale, serviciilor publice)”*.

Argumentele unor autorități publice precum că acestea nu se supun rigorilor transparenței decizionale, **întrucât nu au drept de inițiativă legislativă este eronată**, respectiv pentru respectarea deplină a rigorilor transparenței decizionale este necesară inclusiv consultarea proiectelor de ordine care vizează aspecte privind accesul la servicii medicale, volum de servicii medicale etc.

În continuare, în ceea ce privește anunțurile de elaborare și respectarea prevederilor legislației, constatăm îmbunătățiri comparativ cu anul 2022. Ultimele proiecte supuse dezbaterilor publice sunt conforme cu legislația. Totuși, pentru conformarea deplină la prevederile legii, recomandăm **promovarea liniei telefonice instituționale, publicarea sintezelor de recomandări pentru proiectele supuse consultărilor publice și, unde este cazul, anunțurile privind retragerea proiectului din consultații publice** cu

17 https://particip.gov.md/ro/search?authoritie_ids=150 (accesat la 18.06.2023)

18 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134762&lang=ro (accesat la 18.06.2023)

19

<http://cnam.md/httpdocs/editorDir/file/TransparentaDecizionala/2022/Raport%20privind%20transparența%20in%20procesul%20decizional%20pentru%20anul%202022.pdf> (accesat la 18.06.2023)

menționarea motivului retragerii.

Este important de menționat totuși că pagina CNAM de pe particip.gov.md, dar și pagina web oficială cnam.md au început să fie actualizate mult mai activ la sfârșitul anului 2022 și pe parcursul anului 2023, ceea ce reprezintă un semn îmbucurător că **CNAM este receptivă la recomandările emise în cadrul acestui raport.**

Agencia Națională pentru Sănătate Publică (ANSP)

Agencia Națională pentru Sănătate Publică (ANSP) se află într-un proces de reorganizare în ultimii 7 ani, ca urmare a comasării mai multor instituții și atribuirea a noi responsabilități. Prin urmare, și pagina oficială a instituției a suferit mai multe modificări, o serie de date fiind alipite (rapoartele Conturilor Naționale în Sănătate, care erau ținute de Centrul Național de Management în Sănătate, datele privind acreditarea în Sănătate). Procesul de adaptare la deciziile politice de reformare a fost însă unul greoi, fără soluții reușite de tehnologizare, astfel că navigarea pe site-ul oficial al agenției a rămas greoaie și deloc intuitivă pentru utilizator.

ANSP a asigurat, conform legislației, o subcategorie pe site-ul oficial cu denumirea de [„Transparența decizională”](#). **Lipsește însă informațiile prevăzute în Hotărârea nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional:** nuse regăsesc informații cu privire la responsabilul de coordonare a procesului de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, linia telefonică instituțională de informare a societății civile; lista organizațiilor neguvernamentale pe domenii de activitate, sinteze cu recomandări. Totodată, lipsesc rapoartele anuale privind asigurarea transparenței în procesul decizional.

Pe platforma Particip.gov.md, ANSP nu a publicat pe parcursul ultimilor doi ani anunțuri pentru consultări publice sau anunțuri de elaborare a proiectelor. Pe pagina oficială a Agenției, la categoria [„Proiecte de documente”](#) sunt afișate unele anunțuri din care se poate distinge că sunt la etapa de proiect, dar acestea nu sunt însoțite de informații conexe, acum ar note informative, argumentări privind necesitatea de operare a modificărilor, ce modificări sunt operate, lipsește data publicării pe site, data disponibilă pentru consultări publice, persoana de contact pentru expedierea recomandărilor. În ianuarie 2023 a fost creată o subcategorie nouă [„Proiecte acte normative”](#) unde au fost publicate unele categorii de informații privind proiectele supuse consultărilor publice. Acestea sunt însoțite de informații conexe, cum ar fi note informative, anexe, AIR (analiza impactului de reglementare), dar **nu sunt complete și nu corespund în continuare cerințelor art. 8 și 9 ale Legii privind transparența în procesul decizional.** Noua subcategorie a fost creată la categoria „Noutăți”, respectiv devine tot mai puțin accesibilă cu fiecare element încărcat nou la categoria menționată. **Aceasta face aproape imposibilă identificarea noii subcategorii și consultarea informațiilor** existente acolo. Din ianuarie 2023, ANSP nu a mai publicat proiecte de acte normative supuse dezbaterilor publice. În concluzie, **ANSP nu respectă niciuna dintre prevederile Legii 239/2008 și ale HG nr.967/2016 privind transparența în procesul decizional.**

În ceea ce privește un plan anual de acțiuni, menționăm că am identificat la categoria *Control de stat - Planuri de activitate CS Planul de acțiuni al ANSP pentru realizarea obiectivelor și indicatorilor de performanță conform HG 355/2020, pentru anul 2023.* Aprobabil prin ordinul nr. 70 din 28 ianuarie 2023, Planul de activitate al ANSP vizează doar aspectul de corespundere privind Metodologiei de stabilire a obiectivelor și indicatorilor de performanță a organelor de control de stat asupra activității de întreprinzător. Instituția publică trimestrial rapoarte privind realizarea acestor indicatori.

Planul conține indicatori universali și individuali de performanță. Aceștia pot fi consultați în **Anexa 4**.

În concluzie, ANSP nu a supus consultărilor publice și nici nu a publicat anunțuri de elaborare în ultimii 2 ani pe platforma particip.gov.md. În același timp, pe site-ul oficial la categoria „Proiecte de documente” au fost publicate proiecte ce nu au legătură cu obiectivele stabilite în Planul anual de activitate al ANSP și, după cum am menționat deja, **fără să se țină de cont de niciuna din prevederile Legii nr. 239/2008 și a HG 967/2016**. O categorie nouă privind proiectele supuse consultărilor publice a fost creată la sfârșitul anului 2022. Deși conține informații despre note informative, anexe, **majoritatea prevederilor legislației privind transparența în procesul decizional nu sunt în continuare îndeplinite**. Trimestrial, ANSP publică rapoarte de activitate care au drept obiect raportarea activităților realizate, dar care se referă strict la prevederile HG nr. 355/2020.

Agencia Medicamentului și Dispozitivelor Medicale (AMDM)

Agencia Medicamentului și Dispozitivelor Medicale este o autoritate administrativă, abilitată cu competențe de reglementare și supraveghere în domeniul medicamentului, activității farmaceutice și dispozitivelor medicale și este subordonată Guvernului Republicii Moldova. În perioada vizată de acest raport, AMDM nu a publicat proiecte pentru consultări publice sau anunțuri de intenție pe pagina particip.gov.md. Pe site-ul oficial amdm.gov.md există categoria „Transparență decizională”⁹, dar care nu întrunește condițiile legislației cu privire la transparența în procesul decizional. În categoria menționată pot fi identificate numele și datele de contact ale coordonatorului privind procesul decizional, în timp ce restul categoriilor sunt neactualizate. Astfel, **cerințele Legii nr. 239/2008 și a HG 967/2016** cu privire la publicarea anunțurilor și proiectelor pentru consultare publică, cu termenii prevăzuți, decizii adoptate, proiecte retrase din procesul de consultare publică, existența unei linii telefonice instituționale de informare a societății civile; lista organizațiilor neguvernamentale pe domenii de activitate, sinteze cu recomandări **nu sunt respectate**.

La subcategoria „Alte informații” → „[Activitatea anticorupție](#)” pot fi găsite rapoartele privind transparența în procesul decizional pentru doar doi ani de activitate – 2020 și 2021. Informațiile sumare și seci indică aplicarea mecanică și limitată a legislației privind transparența în procesul decizional, cu o participare extrem de limitată, aproape inexistentă a societății în sensul său larg. Din ultimul raport al AMDM făcut public, cel din anul 2021²⁰, putem deduce că instituția a emis 621 de ordine interne, dar niciunul nu a fost supus procesului de transparență decizională. Din același raport deducem că pe parcursul anului 2021 au fost organizate 14 întruniri consultative, dar **niciun fel de informații publice ca urmare a acestor întruniri nu sunt făcute publice în forma în care o cere legislația** – procese verbale sau sinteze de recomandări, comunicatele oficiale nefiind prevăzute în legislație. AMDM anunță în același context că nicio recomandare nu a fost primită pe parcursul anului 2021 din partea cetățenilor, asociațiilor obștești, sindicate sau orice alte părți interesate.

De asemenea, AMDM încalcă prevederile Legii nr.239/2008, art. 7, al.1a, care prevede că instituțiile supuse procesului de transparență decizională **sunt obligate să disemineze „informația referitoare la programele (planurile) anuale de activitate prin plasarea acestora pe pagina web oficială a autorității publice, prin afișarea lor la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzarea lor în mass-media centrală sau locală, după caz”**. Deja al doilea an consecutiv, AMDM nu a publicat pe site-ul oficial un Plan anual de activitate, motiv pentru care nu am putut analiza activitățile realizate de AMDM în corespundere cu HG nr. 90/2023, precum și respectarea cerințelor transparenței în procesul decizional.

²⁰ https://amdm.gov.md/storage/pages/February2022/Raport_transparenta_decizional%C4%83_2021.pdf (accesat la 18.06.2023)

Concluzii

În urma analizării modului în care instituțiile administrației publice centrale din domeniul sănătății au aplicat prevederile legislației privind organizarea procesului decizional și consultarea societății civile, constatăm că, în pofida dezvoltării unui cadru legislativ robust, instituțiile statului continuă să ia decizii unilateral, în termeni restrânși, fără respectarea unei agende clare și fără o consultare reală cu societatea. Dreptul la informare este prevăzut în Constituția Republicii Moldova care spune că acesta nu poate fi îngrădit. Legislația a fost dezvoltată pentru a asigura cetățenilor dreptul la participarea în procesul decizional și de a-și expune părerea cu privire la intențiile guvernării. Societatea nu doar că trebuie să fie informată în ceea ce privește deciziile pe care intenționează autoritățile să le ia, dar să fie informată în timp util, astfel ca orice parte interesată să poată reacționa și să poată totodată să reacționeze prin mecanisme accesibile și eficiente. În acest context, prevederile Legii nr. 239/2008 și a HG nr. 967/2016 sunt aplicate doar parțial, mai mult mimat.

Deși mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, stabilit prin HG nr. 967/2016, prevede diverse căi de informare în procesul decizional, doar o parte dintre acestea sunt aplicate în realitate. Este important de menționat că deși unele instituții publice proiecte pentru consultare publică sau anunțuri de intenție, adesea termenii prevăzuți de legislație nu sunt respectați. Uneori, părțile interesate au fost puse în situația de a reacționa în termeni restrânși, între 2 și 5 zile lucrătoare. Totodată, proiectele pentru consultare publică, dar mai ales anunțurile de intenție sunt publicate fără a fi însoțite de materiale aferente. Ministerul Sănătății este instituția cu cele mai multe proiecte supuse consultărilor publice, pe când CNAM a supus consultărilor publice două proiecte. Celelalte instituții analizate în acest raport - ANSP și AMDM - nu au înregistrat nicio activitate pe platforma particip.gov.md.

În ceea ce privește rigorile legislative, mai este important de menționat că toate instituțiile au înregistrat lacune în completarea paginilor web oficiale cu informații esențiale privind desfășurarea procesului decizional. Deși există categorii sau subcategorii dezvoltate dedicate acestui subiect, acestea nu sunt actualizate cu informațiile prevăzute în HG nr. 967/2016. Nicio instituție nu a promovat suficient linia telefonică instituțională de informare a societății civile, iar o listă cu organizații non-guvernamentale care participă la procesul decizional poate fi găsită doar pe pagina oficială a CNAM. Totodată, se creează impresia că autoritățile au adoptat un rol pasiv în care se limitează la câteva organizații, fără a fi interesate de a-și lărgi atât instrumentele de democrație participativă, cât și bazinul de cetățeni interesați de procesul decizional. În afara unor organizații care au tangență cu domeniul sănătății, autoritățile nu dezvoltă și nici nu încearcă să transforme acest proces în unul reprezentativ teritorial și ca pondere din societate. Totodată, autoritățile nu aplică niciun mecanism de informare a societății publice atunci când un proiect este retras din consultări publice și nici nu aduc la cunoștință motivele care au stat la baza retragerii proiectului din consultări publice.

În ceea ce privește consultarea Planurilor de acțiuni și corespunderea acestora cu Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023 este important de menționat că doar 2 instituții au elaborat și au publicat pe paginile web oficiale planurile de acțiuni – Ministerul Sănătății și CNAM. Conform analizei noastre, aprox. 60% din acțiunile asumate prin Planul de acțiuni nr. 154 din 2 martie 2023 au rămas nerealizate, ceea ce demonstrează o eficiență scăzută în elaborarea și implementarea politicilor publice. Așa cum am menționat deja, cele mai complexe reforme pentru sistemul de Sănătate care vizau îmbunătățirea accesului la servicii medicale și farmaceutice, modernizarea instituțiilor medicale, regionalizarea serviciilor spitalicești, reforme care ar fi trebuit să exercite un impact major asupra unui număr reprezentativ de pacienți au rămas neîndeplinite.

În cazul Agenției Naționale de Sănătate Publică, am făcut referire la Planul de acțiuni pentru aplicarea Metodologiei de stabilire a obiectivelor și indicatorilor de performanță a organelor de control de stat asupra activității de întreprinzător.

AMDM este singura instituție care nu a publicat pe pagina web un asemenea document, fiind încălcate astfel prevederile art.7, al.1 a din Legea nr. 239/2008.

Recomandări

Domeniul Sănătății este unul de interes major, căci vizează fiecare cetățean. Fiecare om din Republica Moldova are dreptul constituțional la protejarea sănătății, la prevenție și la servicii medicale de calitate. Tocmai pentru amploarea lui, domeniul medical nu poate fi limitat la un anumit număr de funcționari sau organizații să ia decizii unilateral, fără să întrebe beneficiarul de ce are el nevoie. De aceea, este imperios ca autoritățile din domeniul sănătății să conștientizeze importanța unui proces consultativ adevărat cu societatea civilă și cu fiecare cetățean în numele căruia se iau decizii. Aplicarea selectivă a legislației, pentru a bifa doar niște activități realizate, sunt contraproductive și afectează dezvoltarea democrației într-un stat ce aspiră la valorile democrației europene. O asemenea abordare nu va genera schimbările dorite de societate, ci doar vor perpetua inechitatea și încălcarea drepturilor în asigurarea dreptului la sănătate. În context, emitem următoarele recomandări:

- ▶ aplicarea și respectarea prevederilor Legii nr. 239/2008 și a HG nr. 967/2016 privind transparența în procesul decizional, fără aplicarea selectivă a acestora;
- ▶ promovarea în loc vizibil, pe paginile web oficiale, inclusiv prin campanii de comunicare, a liniilor telefonice instituționale de informare a societății civile;
- ▶ promovarea în mass-media și prin intermediul campaniilor de informare a mecanismelor legale de democrație participativă, cu rolul de a informa societatea cu privire la posibilitățile legale pe care le au pentru a se expune pe marginea subiectelor de sănătate de interes public;
- ▶ diversificarea instrumentelor de democrație participativă, cum ar fi dezbateri publice, audieri publice, sondaje de opinie, solicitarea opiniilor experților în domeniu, crearea grupurilor de lucru permanente sau ad-hoc cu participarea reprezentanților societății civile etc.
- ▶ dezvoltarea categoriilor necesare pe paginile web oficiale privind procesul de transparență decizională, în mod intuitiv și ușor accesibil pentru utilizatori, și completarea acestora cu informațiile prevăzute în HG 967/2016;
- ▶ respectarea termenilor privind consultarea publică și a anunțurilor de elaborare a proiectelor;
- ▶ publicarea sintezelor privind recomandările făcute de societatea civilă, atât în cazul proiectelor supuse consultărilor publice, cât și în cazul proiectelor retrase de la procesul de consultare publică;
- ▶ publicarea planurilor de activitate pe paginile web oficiale, care să fie la dispoziția tuturor părților interesate.

Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023

Nr. crt.	Acțiuni	Indicator de produs	Termen de realizare	Autorități și instituții responsabile	Corelare cu PND	Referință
15. SĂNĂTATE						
15.1.	Aprobarea Strategiei naționale de sănătate 2030	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul II	Ministerul Sănătății	PND, OS 5.1	PAG, cap. II/Obiective, alin.22
15.2.	Aprobarea Programului național privind sănătatea mintală pentru anii 2023-2027	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul II	Ministerul Sănătății	PND, OS 5.2	PAG, cap. V/Sănătate, alin. 9
15.3.	Aprobarea Programului național de dezvoltare a asistenței medicale de urgență pentru anii 2023-2027	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul II	Ministerul Sănătății	PND, OS 5.1	PAG, cap. V/Sănătate, alin. 12
15.4.	Elaborarea și aprobarea Programului național de imunizări pentru anii 2023-2027	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul I	Ministerul Sănătății	PND, OS 5.3	PAG, cap. V/Sănătate, alin. 9
15.5.	Aprobarea Programului național de prevenire și control al bolilor nontransmisibile pentru anii 2023-2027	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul I	Ministerul Sănătății	PND, OS 5.2, acțiunea 5.2.4	PAG, cap. V/Sănătate, alin. 9
15.6.	Aprobarea Programului național de securitate transfuzională și autoasigurare a țării cu produse sanguine pentru anii 2023-2027	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul II	Ministerul Sănătății	PND, OS 5.3	PAG, cap. V/Sănătate, alin. 9
15.7.	Aprobarea Programului național de prevenire și combatere a rezistenței anti microbiene pentru anii 2023-2027	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul II	Ministerul Sănătății	PND, OS 5.3	PAG, cap. V/Sănătate, alin. 9

15.8.	Aprobarea modificărilor la Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și la Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, în vederea modificării cadrului normativ aferent AOAM, inclusiv revizuirea categoriilor de persoane neangajate asigurate din contul statului cu acordarea dreptului de acces la servicii medicale a categoriilor vulnerabile	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului	Trimestrul II	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	PND, OS 5.3	PAG, cap. II/Obiective, alin.22
15.9.	Revizuirea cadrului normativ de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, inclusiv a componentei de evaluare și acreditare în sănătate	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului; hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul II	Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Sănătate Publică	PND, OS 5.1	PAG, cap. V/Sănătate, alin. 8
15.10.	Elaborarea și aprobarea modificărilor la Hotărârea Guvernului nr. 1345/2007 cu privire la acordarea facilităților tinerilor specialiști cu studii medicale și farmaceutice, în scopul extinderii spectrului de beneficii sociale pentru angajarea tinerilor specialiști în mediul rural	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul I	Ministerul Sănătății	PND, OS 5.1	PAG, cap. V/Sănătate, alin. 7
15.11.	Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1387/2007 cu privire la aprobarea Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală în vederea îmbunătățirii accesului pacienților la serviciile medicale	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul II	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	PND, OS 5.1	PAG, cap. II/Obiective, alin. 22
15.12.	Aprobarea Regulamentului privind aprecierea medico-legală a gravității vătămării integrității corporale sau sănătății	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul II	Ministerul Sănătății	PND, OS 5.1	PAG, cap. V/Sănătate, alin. 9
15.13.	Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 428/2012 cu privire la parteneriatul public-privat pentru prestarea serviciilor de radioterapie, care în prezent prevede transmiterea serviciului pentru o perioadă de până la 45 de ani	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul I	Ministerul Sănătății	PND, OS 5.1	PAG, cap. II/Obiective, alin. 22

15.14.	Revizuirea și îmbunătățirea procedurii de formare a prețurilor la medicamente	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul II	Ministerul Sănătății; Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	PND, OS 5.1	PAG, cap. V/Sănătate, alin.6
15.15.	Aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative în vederea îmbunătățirii mecanismului de eliberare a licențelor obligatorii	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului	Trimestrul I	Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală; Ministerul Sănătății	PND, OS 5.1	PAG, cap. V/Sănătate, alin. 6
15.16.	Aprobarea cadrului normativ privind instituirea Centrului Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul II	Ministerul Sănătății	PND, OS 5.1	PAG, cap. V/Sănătate, alin. 8
15.17.	(UE) Aprobarea Regulamentului sanitar privind supravegherea și monitorizarea calității apei potabile	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul II	Ministerul Sănătății	PND, OS 10.1	PAG, cap. V /Sănătate, alin. 9; (UE) Acordul de Asociere RM-UE Transpune: - Directiva (UE) 2020/2184
15.18.	(UE) Revizuirea Regulamentului sanitar privind adaosul de vitamine și minerale, precum și de anumite substanțe de alt tip în produsele alimentare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 899/2017	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul I	Ministerul Sănătății	PND, OS 5.1	PAG, cap. V /Sănătate, alin. 9; (UE) Acordul de Asociere RM-UE Transpune: - Regulamentul (CE) nr. 1925/2006
15.19.	(UE) Revizuirea Regulamentului sanitar privind suplimentele alimentare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 538/2009 în vederea asigurării unui nivel înalt de protecție a consumatorului	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul II	Ministerul Sănătății	PND, OS 5.1	PAG, cap. V/Sănătate, alin. 9; (UE) Acordul de Asociere RM-UE

						Transpune: - Directiva 2002/46/CE
15.20.	Revizuirea cadrului normativ ce reglementează lista substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului și a mecanismelor de aprobare a tabelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului	Cadru normativ aprobat	Trimestrul II	Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne; Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale; Ministerul Justiției	PND, OS 5.1	(UE) Acordul de Asociere RM-UE/Lupta împotriva drogurilor ilicite, art. 17
15.21.	Elaborarea și aprobarea Planului intersectorial privind implementarea Regulamentului sanitar internațional (RSI 2005)	Hotărâre a Guvernului aprobată	Trimestrul II	Ministerul Sănătății	PND, OS 5.1	(UE) Acordul de Asociere RM-UE; cap. 21 Sănătatea publică, art. 114 (f); PAG, cap. V/Sănătate, alin. 9

PLANUL DE ACȚIUNI AL MINISTERULUI SĂNĂTĂȚII
PENTRU ANUL 2023

Nr.	Acțiuni	Indicator de produs	Termen de realizare	Subdiviziunea responsabilă	Corelare cu PND	Referință
I.	Aprobarea Strategiei naționale de sănătate 2030	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II 2023	SAMEP, toate subdiviziunile	PND, OS 5.1.	PAG, cap. II/ Obiective, alin.22
2.	Aprobarea Programului național privind sănătatea mintală pentru anii 2023-2027	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II 2023	DGPDSMI, SPDAMPC, SPDAMS	PND, OS 5.2.	PAG, cap. V/ Sănătate, alin. 9
3.	Aprobarea Programului național de dezvoltare a asistenței medicale de urgență pentru anii 2023- 2027	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II 2023	DGPDSMI, SPDAMPC, SPDAMS	PND, OS 5.1.	PAG, cap. V/ Sănătate, alin. 12
4.	Elaborarea și aprobarea Programului național de imunizări pentru anii 2023-2027	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. I 2023	DPDSPUSP, SPN	PND, OS 5.3.	PAG, cap. V/Sănătate, alin. 9
5.	Aprobarea Programului național de prevenire și control al bolilor non-transmisibile pentru anii 2023-2027	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. I 2023	DPDSPUSP, SPN	PND, OS 5.2. Acțiunea 5.2.4	PAG, cap. V/Sănătate, alin. 9
6.	Aprobarea Regulamentului sanitar privind supravegherea și monitorizarea apei potabile	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II 2023	DPDSPUSP	PND, OS 10.1.	PAG, cap. V/Sănătate, alin. 9; (UE) Transpune: Directiva UE nr. 220/2184
7.	Aprobarea Programului național de securitate transfuzională și autoasigurare a țării cu produse sanguine pentru anii 2023-2027	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II 2023	DGPDSMI, SPDAMS, SPDAMPC	PND, OS 5.3.	PAG, cap. V/ Sănătate, alin. 9
8.	Aprobarea Programului național de prevenire și combatere a rezistenței anti microbiene pentru anii 2023-2027	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II 2023	DPDSPUSP, SPN	PND, OS 5.3.	PAG, cap. V/ Sănătate, alin. 9
9.	Revizuirea Regulamentului sanitar privind adaosul de vitamine și minerale, precum și de alte anumite substanțe de alt tip în produsele alimentare, aprobat prin HG 899/2017	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. I 2023	DPDSPUSP	PND, OS 5.1.	PAG, cap. V/ Sănătate, alin. 9; (UE) Transpune: Regulamentul CE 1925/2006

10.	Elaborarea Strategiilor sectoriale de cheltuieli în domeniul sănătății 2023-2025 și evaluarea strategică a eficienței cheltuielilor publice	Strategii sectoriale de cheltuieli elaborate și prezentate MF; Raport de implementare a strategiei sectoriale de cheltuieli publicat web: ms.gov.md	Trim. I.	SAMEP DPBAM DFA, Toate subdiviziunile de politici		PAG, cap. II/ Obiective, alin.22
11.	Elaborarea propunerilor la proiectul Planului național de dezvoltare pentru anii 2024-2026, componenta sănătate	Propuneri transmise Cancelariei de Stat	Trim. II	SAMEP DPBAM DFA, Toate subdiviziunile de politici		PAG, cap. II/ Obiective, alin.22
12.	Revizuirea Regulamentului sanitar privind suplimentele alimentare, aprobat prin HG 538/2009 în vederea asigurării unui nivel înalt de protecție a consumatorului	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II	DPDSPUSP	PND, OS 5.1.	PAG, cap. V/ Sănătate, alin.9 (UE) Transpune: Directiva 2002/46/CE
13.	Elaborarea proiectului hotărârii de Guvern cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (consolidarea și eficientizarea activității Ministerului Sănătății)	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. I	SRUPS		PAG. cap. II/ Obiective. alin.22

14.	Ajustarea cadrului normativ referitor la definițiile de caz pentru bolile transmisibile și problemele speciale de sănătate aflate sub supraveghere epidemiologică și raportare în Republica Moldova	Act normativ aprobat	Trim. II	DPDSPUSP	PND, OS 5.2.	(UE) Acordul de Asociere RM-UE; - Agenda de Asociere RM-UE. Cluster nr.2 Piața internă, cap.28 Protecția consumatorilor și sănătatea, p.5. Transpune: - Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/945, care abrogă Decizia Comisiei 2000/96/CE și Decizia Comisiei 2002/253/CE, incluse în Anexa XIII la Acordul de Asociere
15.	Aprobarea modificărilor la Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și Codul contravențional, în vederea modificării cadrului normativ aferent AOAM, inclusiv revizuirea categoriilor de persoane neangajate asigurate din contul statului cu acordarea dreptului de acces la servicii medicale a categoriilor vulnerabile	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului	Trim. II 2023	DPBAM	PND, OS 5.3.	PAG, cap. II/ Obiective, alin.22

16.	Revizuirea cadrului normativ de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, inclusiv a componentei de evaluare și acreditare în sănătate	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentului Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II 2023	DPDSPUSP, DGPDSMI	PND, OS 5.1.	PAG, cap. V/ Sănătate, alin. 8
-----	--	--	---------------	----------------------	--------------	-----------------------------------

17.	Elaborarea și aprobarea modificărilor la Hotărârea Guvernului nr. 1345/2007 cu privire la acordarea facilităților tinerilor specialiști cu studii medicale și farmaceutice, în scopul extinderii spectrului de beneficii sociale pentru angajarea tinerilor specialiști în mediul rural	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. I 2023	DFA, DPDMPM	PND, OS 5.1.	PAG, cap. V/ Sănătate, alin. 7
18.	Elaborarea și aprobarea proiectului Hotărârii Guvernului de modificare a Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în sensul modificării modalitatea de salarizare a angajaților Centrului de Medicină Legală.	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II 2023	DPBAM	PND, OS 5.1.	

19.	Elaborarea și aprobarea proiectelor de acte normative cu privire la normativul de personal în instituțiile medico-sanitare publice.	Acte normative aprobate	Trim. II 2023	DPBAM	PND, OS 5.1.	
20.	Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1387/2007 cu privire la aprobarea Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală în vederea îmbunătățirii accesului pacienților la serviciile medicale	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II 2023	DGPDSMI, SPDAMPC	PND, OS 5.1.	PAG, cap. II/Obiective, alin. 22
21.	Aprobarea Regulamentului privind aprecierea medico-legală a gravității vătămării integrității corporale sau sănătății	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II 2023	DGPDSMI, SPDAMPC, SPDAMS	PND, OS 5.1.	PAG, cap. V/ Sănătate, alin. 9
22.	Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 428/2012 cu privire la parteneriatul public-privat pentru prestarea serviciilor de radioterapie, care în prezent prevede transmiterea serviciului pentru o perioadă de până la 45 de ani	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. I 2023	DGPDSMI, SPDAMPC, DFA	PND, OS 5.1.	PAG, cap. II/ Obiective, alin. 22
23.	Revizuirea și îmbunătățirea procedurii de formare a prețurilor la medicamente	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II 2023	DPDMDM	PND, OS 5.1.	PAG, cap. V/ Sănătate, alin.6
24.	Aprobarea cadrului normativ privind instituirea Consiliului Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II 2023	DGPDSMI, DPDSPUSP	PND, OS 5.1.	PAG, cap. V/ Sănătate, alin. 8
25.	Elaborarea și aprobarea Planului intersectorial privind implementarea Regulamentului Sanitar Internațional (RSI 2005)	Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II 2023	DPDSPUSP	PND, OS 5.1.	(UE) Acordul de Asociere RM-UE; cap. 21 Sănătate publică, art. 114 (f) PAG, cap. V / Sănătate, alin. 9

**PLANUL DE ACȚIUNI AL COMPANIEI NAȚIONALE DE ASIGURĂRI ÎN MEDICINĂ
PENTRU ANUL 2023**

Priorități de dezvoltare strategică a SAOAM pentru anul 2023			
Obiectiv nr. 1: Îmbunătățirea protecției financiare a populației în sistemul de sănătate			
ACȚIUNEA	INDICATOR DE REZULTAT	TERMEN DE REALIZARE	RESPONSABILI
1.4. Perfectarea și implementarea actelor normative ce reglementează mecanismul de înregistrare la medicul de familie din instituția medico-sanitară ce prestează asistență medicală primară în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală	1 Proiect de ordin elaborat privind propunerile de modificare a prevederilor Ordinului comun al ministrului Sănătății și directorului general al CNAM nr. 1087/721-A din 30.12.2016 și remis spre aprobare.	Iunie 2023	DRB DJ DC DEM
Obiectiv nr. 4: CNAM – Instituție eficientă			
4.7. Organizarea procesului de management al documentelor	1 Raport privind numărul și structura petițiilor examinate în cadrul CNAM, inclusiv AT, pe parcursul anului 2022 elaborat și prezentat directorului general al CNAM; 1 Raport privind numărul cetățenilor primiți în audiență pe parcursul anului 2022 în cadrul CNAM și AT elaborat și prezentat directorului general al CNAM.	Ianuarie 2023	DSGI
4.16. Asigurarea unui cadru relevant de reglementare și funcționare a activității unității de audit intern	1 Raport privind activitatea de audit intern pentru anul 2022 elaborat și prezentat spre aprobare directorului general al CNAM.	Februarie 2023	SAI

PLANUL UI ANUAL DE ACȚIUNI
al Agenției Naționale pentru Sănătate Publică în domeniul controlului de stat asupra activității de
întreprinzător, pentru anul 2023

Obiective	Acțiuni întreprinse	Denumirea/ numărul indicatorului	Categoria indicatorului	Parametrii care urmează să fie măsurați/calculați	Unitatea de măsură	Sursa de date	Frecvența raportării	Nivelul de raportare	Valoarea țintă
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Indicatorii universali de performanță a activității Agenției Naționale pentru Sănătate Publică									
Eficientizarea sincronizată a activităților de control cu activitățile de analiză a riscurilor și planificarea controalelor și activitățile de promovare	Revizuirea fișelor de post al specialiștilor cu drept de control, cu reducerea ponderii pentru sarcinile de control și creșterea ponderii pentru sarcinile de analiză și planificare, precum și promovare și sensibilizare	Alocarea de resurse pentru activitățile de control (A.1.1.)	Resurse financiare pentru activitățile de control	Suma salariilor angajaților în a căror fișă de post și în activitatea reală a căroră intră activitatea de control, raportată la totalul cheltuielilor pentru salarii	Procente din totalul bugetului instituției pentru anul de referință	Interne	Anuală	Ministerul Sănătății Cancelaria de Stat	Scădere cu 2% a ponderii resurselor financiare pentru activitățile de control
		Alocarea de resurse pentru activități de analiză și planificare (A.1.2.)	Resurse financiare pentru activități de analiză și planificare	Suma salariilor angajaților în a căror fișă de post și în activitatea reală a căroră intră realizarea analizei riscurilor și planificarea controalelor, raportată la totalul cheltuielilor pentru salarii	Procente din totalul bugetului instituției pentru anul de referință	Interne	Anuală	Ministerul Sănătății Cancelaria de Stat	Creșterea cu 2% alocărilor surselor financiare pentru activitățile de analiză și planificare a controalelor
		Alocarea de resurse pentru creșterea gradului de conștientizare, consiliere și alte activități de promovare a conformării cerințelor legale	Resurse financiare pentru promovarea conformării cerințelor legale	Suma salariilor angajaților a căror fișă de post și în activitatea reală a căroră intră exclusiv desfășurarea de activități de promovare a conformării cerințelor legale, raportată la totalul cheltuielilor pentru salarii; Suma mijloacelor financiare alocate pentru	Procente din totalul bugetului instituției pentru anul de referință	Interne	Anuală	Ministerul Sănătății Cancelaria de Stat	Creșterea cu 2% alocărilor surselor financiare pentru activitățile de promovare a

		(A.1.3.)		activități/acțiuni de promovare a conformării cerințelor legale					conformării cerințelor legale
Planificarea eficientă a activităților de control în baza analizei riscurilor	Elaborarea planului de control de stat pentru anul 2024, în baza evaluării riscurilor și actualizării gradului de risc global al obiectivelor pasibile controlului de stat	Raportul dintre controalele asupra persoanelor, unităților care prezintă cel mai înalt grad de risc și numărul total de controale efectuate (A.2.1.)	Plan elaborat în baza evaluării riscurilor și actualizării gradului de risc global al obiectivelor pasibile controlului de stat	Ponderea controalelor, atât planificate, cât și inopinate, asupra persoanelor supuse controlului, care au un grad maxim (mai mare de 600) de risc din totalul controalelor efectuate	Procente (din numărul total de controale efectuate)	SIA RSC	Trimestrial	Ministerul Sănătății Cancelaria de Stat	Creșterea cu 2% a ponderii obiectelor cu grad de risc înalt pentru efectuarea controlului (la care gradul de risc depășește 600 puncte)
Creșterea nivelului de cunoștință ale persoanelor fizice/juridice pasibile controlului de stat în sănătate publică privind prevederile actelor normative în domeniul sănătății publice	1) Oferirea consultațiilor în domeniile de competență la solicitarea persoanelor fizice/juridice 2) Organizarea și desfășurarea activităților de informare a agenților economici cu prevederile legislației în domeniul sănătății	Activități de consultanță (A.3.1)	Numărul de consultări oferite	Numărul de consultații furnizate persoanelor fizice și juridice în domeniile sale de competență, prin toate mijloacele disponibile, în special: - în scris; - prin intermediul liniei telefonice; - pe pagina web oficială și pe pagina organului de control din rețelele de socializare; - în cadrul activităților de instruire și/sau a evenimentelor publice, organizate de către organul de control; - numărul de persoane	Consultația, materializată în: - răspunsuri în scris; la telefon; prin intermediul poștei electronice; - comentarii pe pagina web oficială sau pe paginile din rețelele de socializare; - numărul de activități de formare organizate de către ANSP;	Interne	Trimestrial	Ministerul Sănătății Cancelaria de Stat	Creșterea cu 5% a activităților de consultanță persoanelor fizice și juridice pasibile controlului de stat în domeniul sănătății publice

	publice (seminare, mese rotunde, ateliere de instruire etc.)			care au participat la diverse activități de formare	- numărul de persoane, care au participat la activitățile de formare organizate de către ANSP				
--	---	--	--	---	--	--	--	--	--

Bibliografie

Constituția Republicii Moldova

Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008

Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22.12.2017

Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11.05.2000

Hotărârea de Guvern cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional nr. 967 din 9.08.2016 cu modificările și completările ulterioare

Raportul privind transparența în procesul decizional în cadrul Ministerului Sănătății, pentru anul 2022

Planul de acțiuni al Ministerului Sănătății, aprobat prin Ordinul nr. 154 din 2 martie 2023

Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 90 din 28.02.2023

Planul de Acțiuni al CNAM, aprobat prin ordinul nr. 02A din 3.01.2023

Planul de acțiuni al Agenției Naționale pentru Sănătate Publică pentru realizarea obiectivelor și indicatorilor de performanță conform HG 355/2020, pentru anul 2023

Raport privind transparența în procesul decizional în cadrul Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale pentru anul 2021

Raport privind transparența în procesul decizional în cadrul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină pentru anul 2022

Registrul de Stat al actelor juridice www.legis.md